

Vicent Ventura, un valencià imprescindible de conèixer

Amb Vicent Ventura, la Generalitat del senyor Mazón no ha estat capaç de commemorar el seu centenari. Tampoc ho ha fet amb el poeta Vicent Andrés Estellés, tot mostrant el seu profund menysteniment dels referents socials i culturals valencians. Aquesta incapacitat ha estat suplida, en ambdós casos, sortosament, per la societat civil. En el cas del poeta, per la seua popularitat, amb molts actes per tot arreu i alguns llibres. En el cas del ciutadà Ventura, amb alguns actes i molts llibres.

Un parell d'idees em ressonen clarament quan el recorde: la funció sanadora de les desigualtats socials atribuïble a la socialdemocràcia i la necessitat de fer del país dels valencians un subjecte polític de veritat. Sovint, l'aula de pensament polític venturià era el passatge del carrer la Sang, vora l'ajuntament de València, on estava la llibreria Dàvila, per on passejàvem amunt i avall. Lliçons convincents amb fórmules didàctiques, com vegeu, peripatètiques. Després, entrarien a la cafeteria San Patricio, a acabar d'arrodonir les lliçons amb alguns altres mestres igualment potents com Joan Fuster, Màrius Garcia Bonafé o Ernest Lluch.

Eren els anys del tardor-franquisme i ell s'entestava en visibilitzar el País Valencià en l'Espanya de la Transició. No volia que ens passara com en temps de la República on quedàrem sense recuperar l'autogovern perdut a Almansa el 1707 per no haver pogut aprovar un Estatut d'Autonomia. Catalunya, Euskadi i Galícia sí que ho varen aconseguir.

Creà plataformes pluripartidistes per a tindre veu pròpia en les negociacions que es farien a Madrid cara al canvi polític, com la Taula Democràtica el 1974. Quan el PCE i alguns independents demòcrates, com Manolo Broseta, creen una altra plataforma, la Junta Democràtica, que no tenia veu valenciana pròpia, mogué el i terra per a reconstruir aquella Taula amb la resta de partits, cosa que va aconseguir l'agost de 1975, amb el Consell Democràtic, havent hagut de pagar, això sí, el preu de la detenció dels '10 d'Alaquàs' unes setmanes abans.

El somni de Vicent Ventura es realitzaria, finalment, a l'abril de 1976 amb la creació de la Taula de Forces Polítiques i Sindicals per fusió de la Junta i el Consell. Un fet sense precedents històrics en la mida que tots els partits democràtics valencians reivindicaven no només la llibertat i l'amnistia sinó també l'Estatut d'Autonomia. Les coses es varen torcer, però, al si d'aquell món ple d'illusións, però també, d'impaciençies polítiques d'uns i altres, i Ventura decidí d'abandonar la primera línia de la política valenciana. Una

TRIBUNA

VICENT SOLER

pregunta que els historiadors avorriexen però que tenim dret a fer-nos és: com haguera anat una transició valenciana liderada per Vicent Ventura?

Fins arribar ací, Ventura havia fet un llar recorregut vital i, particularment, ideològic. Venia d'un falangisme heterodox, però falangisme, tot fugint del carlisme ranci de la seua pròpia família. El 1960, ja era bastant conegut a casa nostra. Mireu, eixe any, a *Las Provincias*, se li fa una entrevista amb motiu que havia guanyat el premi *Valencia* de novel·la, i tot són elogis personals i literaris. «Quien no conoce a este personaje singular y humanísimo que es Vicente Ventura? Su amplia humanidad, su afabilidad, su buen humor son de sobra conocidos». Quasi res porta el diari! A continuació li pregunten si li sembla bona la seua novel·la i la resposta és per a sucari-hi pa: «A mi, no. Yo lo digo de verdad. Es una primera novela con cosas buenas y malas».

Però, tot canvia dos anys més tard quan, amb Dionisio Riduejo, participa en el *Contubernio de Munich* (la trobada de tota l'oposi-

ció antifranquista de dreta i esquerra, però sense el PCE) i coneix l'exili i el desterrament i, el que es pitjor per a ell, vore's foragitat de tota la premsa valenciana, ell que es sentia sobretot periodista. Haurà de reinventar-se professionalment com a publicista - amb èxit, per cert -, però treballarà a fons per aconseguir que el teixit empresarial i social valencià isca també de la invisibilitat.

També per mantindre el fil de la reflexió sobre l'economia valenciana abans que sorgiren els primers professionals del ram de la Facultat d'Econòmiques de València (ell solia dir que coneixia l'economia valenciana perquè havia donat la mà personalment a «tots» els empresaris valencians). Més encara, fou impulsor de les més diverses iniciatives, totes encaminades a omplir l'immens buit de coneixement que la societat valenciana tenia d'ella mateixa. Impulsà, per exemple, en connivència amb uns pocs burgesos il·lustrats de l'època i la complicitat de Joan Fuster, el primer estudi sistemàtic de l'economia valenciana en un treball coral en dos volums, *Estructura Econòmica del País Valencià*, el 1970, que va aconseguir que dirigira Ernest Lluch.

Però hi havia un Ventura, a més, que s'implicava personalment en la cerca d'instruments per a eixe canvi que desitjava, de llocs de trobada entre la consciència social i la consciència nacional dels valencians. Fou molt simptomàtic que impulsara la creació de Comissions Obreres al País Valencià en un acte en un dels pocs espais de valencianitat cultural existents, Lo Rat Penat, el 1968. O que afavorira el protagonisme sindical en la vida cultural, tot donant suport i assistint a l'acte de commemoració del Centenari d'Ausiàs March organitzat per UGT, el 1997.

Ventura impulsà iniciatives per a omplir l'immens buit de coneixement que la societat valenciana tenia d'ella mateixa

Políticament, havia fet el pas cap al socialisme valencianista i, en tornar a València a meitat dels seixanta, milità en el Partit Socialista Valencià (PSV). Però, quan es dissol aquest partit, a les darreries d'eixa dècada, no parà fins a reconstruir una organització hereva del PSV que aglutine el socialisme i el valencianisme. Fou l'antic PSPV, amb el que farà tota la feina clandestina per aconseguir aquell consens democràtic per la recuperació de l'autogovern que significà la Taula de Forces Polítiques, sempre acompanyat de JJ Pérez Benlloch.

Gràcies als molts llibres que se n'han publicat pel seu centenari, els valencians actuals podran resseguir aquesta apassionant vida pública de Vicent Ventura i fer-se càrrec de la injustícia que significa l'oblit que ha patit en els darrers temps. No només en la part més política sinó també conèixer tota la immensa tasca de promotor cultural i cívica, agafat de la mà dels intel·lectuals més preciscars que hem tingut els valencians en el darrer quart del segle passat.

Efectivament, se n'han editat molts de llibres però n'hi ha un on no es parla d'ell sinó que parla ell. És l'editat per Afers (2025), titulat *Vicent Ventura: Paraules d'un demòcrata* (entrevistes, 1960-1993), a cura d'Adolf Beltran. De lectura recomanable als joves d'avui, però també als de la meua generació que no van tindre el privilegi de conèixer-lo personalment i de debatre amb ell de tot i de tots. Llegint el llibre m'he recordat del Ventura que, de manera apassionada, com era ell, tantes vegades m'enriquia amb les seues reflexions o em deixava palplantat amb la seua opinió honestament crua sobre les persones i els fets que ens envoltaven.

Verb apassionat, conviccions pregones, generós sense límits, empàtic en la curta, mitja i llarga distància, perseguit pels que, com ara, només saben d'odis per impedir raonar, germà major de molts de nosaltres en la política, en la vocació europeista i en el valencianisme, Vicent Ventura ompli una plana important de la nostra història. Escoltem-lo, llegim-lo, ens reconeixem més i millor el que som com a poble. No podem ignorar les persones que tan han fet per tindre el que tenim. Per exemple, l'autogovern, la Generalitat i eixa altra magistratura que és la Presidència.

Si pensara més i parlara menys, el senyor Mazón se n'adonaria que, gràcies a persones com Vicent Ventura, ell és Molt Honorable, encara que no s'ho merezca. Fins i tot, haguera commemorat institucionalment el seu Centenari. Però, no. Res de res, ni gestionar bé la dana, ni la reconstrucció, ni donar suport al valencià, la llengua pròpia dels valencians com el seu propi nom indica, ni prendre lliçons dels nostres personatges històrics, ni fer cas del Pacte Verd Europeu, ni entendre que la diversitat és un tresor i la immigració una necessitat. Quin contrast entre un Mazón i un Ventura, senyor meu! ■

Vicent Soler és exconseller de Hacienda y catedrático de Economía Aplicada de la Universitat de València (UV)